

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUS
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
11.12.2023

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS EUROOPAN UNIONIN VILJELIJÄTUKIEN EHDOLLISUUDEN LAKISÄÄTEISISTÄ HOITOVAATIMUKSISTA SEKÄ NIIDEN JA HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUSTEN NOUDATTAMISEN VALVONNASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Euroopan unionin suorien tukien järjestelmän ja eräiden maaseudun kehittämiseen liittyvien korvausten ehtoina on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia. Ehdollisuuteen kuuluvat sekä lakisääteiset hoitovaatimukset että hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset.

Ehdollisuudesta säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus, 12 ja 13 artiklassa sekä liitteessä III. Suunnitelma-asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan lakisääteiset hoitovaatimukset ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset koskevat seuraavia aloja:

- a) ilmasto ja ympäristö, mukaan lukien vesi, maaperä, ekosysteemien biologinen monimuotoisuus;
- b) kansanterveys ja kasvien terveys;
- c) eläinten hyvinvointi.

Ehdollisuuden valvontajärjestelmästä ja ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten järjestelmästä säädetään yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116, jäljempänä horisontaalasetus, 83- 86 artiklassa. Horisontaalasetuksen nojalla on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annettu komission delegoitu asetus (EU) 2022/1172, jäljempänä laadunarviointiasetus, jonka III luvussa säädetään ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisesta ja laskemisesta.

Kansallisesti ehdollisuudesta ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Laki sisältää perussäännökset ehdollisuudesta ja valtuuden säätää tarkemmin lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista valtioneuvoston asetuksella. Myös eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettu laki (1333/2022) sisältää valtuuden säätää tarkemmin lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista valtioneuvoston asetuksella. Ehdollisuuden valvonnan suorittamisesta säädetään unionin lainsäädännön lisäksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (1334/2022), jäljempänä toimeenpanolaki. Laissa säädetään muun muassa valvontaa suorittavista viranomaisista.

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 7 §:n 2 momentin, eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 4 §:n 6 momentin sekä toimeenpanolain 20 §:n 8 momentin, 21 §:n 6 momentin, 22 §:n 3 momentin, 23 §:n 4 momentin, 26 §:n 5 momentin, 30 §:n 3 momentin ja 35 §:n 2 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta (65/2023). Asetuksessa säädetään tarkastuskohteiden otoksesta, paikan päällä tehtävistä tarkastuksista, pinta-alamonitoroinnista, hallinnollisista tarkastuksista, valvonnan laajentamisesta ja toteuttamisesta, valvonnan tuloksesta ja ehdollisuuden seuraamuksista.

Asetuksen liitteissä 1 - 3 yksilöidään suunnitelma-asetuksen 12 ja 13 artiklan mukaisesti Suomessa noudatettava ehdollisuuden kokonaisuus lakisääteisten hoitovaatimusten osalta, joka sisältää suoraan sovellettavia EU-asetusten säännöksiä, eräitä sellaisia näiden säännösten kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, jotka ovat olennaisia EU-säännöksen vaatimuksen soveltamiseksi, sekä kansallisia direktiivien täytäntöönpanosäännöksiä.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, aluehallintovirastoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen Eläinlääkäriliitto ry:ltä, Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ltä, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta ja Natur och Miljö rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin ja siihen lisättäisiin 4 momentti, jossa säädettäisiin Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun puhdaskauran tuotantosopimuksen toimittamatta jättämisestä. Lisäksi asetuksen liitteisiin 1 ja 3 ehdotetaan tehtäväksi kansallisen lainsäädännön uudistamisesta johtuvia teknisluonteisia säädösviittausten päivityksiä.

4. Pykäläkohtaiset perustelut

6 §

Asetuksen 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että hallinnollisissa tarkastuksissa todettuja tuenhakijan vuosittaisella tukihakemuksella ilmoittamia tietoja käytettäisiin myös määritettäessä Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 10 §:n 1

ja 2 momentissa tarkoitettua viljelykiertoa. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin tilanteista, joissa tuenhakija ei toimita tuotantosopimusta Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua puhdaskauran pinta-alasta toimivaltaiselle viranomaiselle. Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 3 momentin mukaan tuenhakijan on tehtävä tukihakemuksessa ilmoittamastaan puhdaskauran viljelyalasta tuotantosopimus jalostavan teollisuuden kanssa viimeistään sinä päivänä, jolloin Euroopan unionin suoria pinta-alaperusteisia viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Jos tuenhakija ei toimita puhdaskauran pinta-alasta tuotantosopimusta toimivaltaiselle viranomaiselle, pinta-alaan sovellettaisiin Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä tarkoitettua viljelykiertoa.

liite 1

Asetuksen liitteessä 1 määritellään ympäristöä, ilmastonmuutosta ja maan hyvää maatalouskuntoa koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset. Liitteeseen 1 tehtäisiin teknisluonteinen muutos, jolla kumotun luonnonsuojelulain (1096/1996) pykäläviittaukset muutettaisiin vastaamaan voimassa olevan luonnonsuojelulain (9/2023) säännöksiä.

liite 3

Asetuksen liitteessä 3 määritellään eläinten hyvinvointia koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset. Liitteeseen 3 tehtäisiin teknisluonteinen muutos, jolla kumotun eläinsuojelulain (247/1996) pykäläviittaukset muutettaisiin vastaamaan voimassa olevan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) säännöksiä.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 4 lausuntoa. Lausunnon antoivat ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:llä ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta. Ruokaviraston lausunnon perusteella muutettiin asetuksen 6 §:ää. Ympäristöministeriön lausunnon perusteella tarkennettiin liitettä 1 luonnonsuojelulain (9/2023) pykäläviittausten osalta. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n lausunnon perusteella muutettiin asetuksen liitteen 3 eläinlajikohtaisia säännöksiä nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2010) 13 §:n osalta.

Ympäristöministeriön lausunnossa esitettiin liitteen 1 osalta, että luonnonsuojelulain 46, 49 ja 51 sekä 38, 47 ja 48 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä on noudatettava, kun on kyse 33 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lintudirektiivin perusteella Euroopan komissiolle ilmoitetusta erityisestä suojelualueesta (SPA). Liitettä 1 ei muutettu tältä osin, koska Euroopan komission

ehdollisuutta ja lintudirektiiviä koskevissa tulkinnoissa on katsottu, että ehdollisuuden osalta on otettava huomioon sekä suojelualueiden sisä- että ulkopuolella sijaitsevat elinympäristöt.

7. Laintarkastus

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

8. Voimaantulo

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.